

## LAUSUNTO EDUSKUNNAN VEROJAOSTOLLE ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA

**Pienpanimoliitto ry (jatkossa Pienpanimoliitto) vastustaa esitystä alkoholiveron korottamiseksi.**

### PIENPANIMOLIITTO

Suomessa toimii tällä hetkellä vajaat 90 pienpanimoa, joista kaksikolmasosaa eli 59 on Pienpanimoliiton jäseniä. Pienpanimot sijoittuvat ympäri maata ja toimivat alueillaan merkittävänä imagonluojina ja osin myös matkailukohteina. Pienpanimotoiminta Suomessa on vireää ja voimakkaasti kasvavaa. Vaikka pienpanimoiden markkinaosuus Suomen panimotuotteiden valmistuksesta on vasta kolmen prosentin luokkaa, **työllistävät pienpanimot kuitenkin jo yli 10 prosenttia Suomen panimoalan henkilökunnasta.**

### YLEISTÄ

Alkoholiveron korotusehdotuksen perusteluissa viitataan useasti alkoholilain kokonaisuudistukseen. Alkoholilain käsittely on kuitenkin kestänyt kohtuuttoman kauan, eikä tiedossa ole, milloin uudistuksesta päätetään. Näin ollen valmisteverojen korotuksen perusteleminen tekemättömien lakimuutosten vaikutuksilla tuntuu erikoiselta. Pienpanimoiden mahdollisuudet suunnitella tulevaisuutta ovat erittäin hatarat tällaisessa toimintaympäristössä.

**Pienpanimoliitto on hallituksen esitykseen alkoholilain kokonaisuudistuksesta antamassaan lausunnossa kannattanut ehdotettuja muutoksia muilta osin kuin pienpanimoiden suoramyöntioikeuden rajaamisessa, joka koskee vain osaa liiton jäsenistä. Tämä linjaus ”käsityöläispanimoista” on kestävä, eikä perustu mihinkään muuhun kuin lakiesitystä laatineiden virkamiesten omaan päähänpistoon.**

Sen jälkeen kansanedustajia on virkamiesten toimesta johdettu harhaan väittämällä, että EU estää suoramyöntioikeuden antamisen tasapuolisesti kaikille pienpanimoille, myös yli 500 000 litraa vuodessa valmistaville yrityksille.

**Pienpanimoliitto näkee, että alkoholilakiesityksen kirjattu suoramyöntilinjaus on erittäin epätasa-arvoinen. Se estää pienpanimoiden kasvua sekä vääristää kilpailua pienpanimoiden kesken. Pienpanimoliitto toivoo, että tämä virhe korjataan lopulliseen lakiin. Suoramyöntioikeus on erittäin merkittävä lisä kaikkien pienpanimoiden mahdollisuudelle kasvattaa omaa liiketoimintaansa mahdollisen alkoholilain muutoksen mukanaan tuomassa kiristyvässä kilpailussa.**

### VERONKOROTUKSEN VAIKUTUKSET

Hallitus on perusteluissaan kertonut, että valmisteverojen korotuksen tavoitteena on valtion verotulojen kasvattaminen 100 miljoonalla eurolla sekä alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen. Pienpanimoliiton näkemyksen mukaan veronkorotus yhdistettynä mahdolliseen alkoholilain kokonaisuudistukseen ei tule toteuttamaan hallituksen toiveita.

**Verotulot tulevat jäämään oletettua pienemmiksi, sillä alkoholinkulutus ei tule siirtymään odotetuissa määrin vahvempiin panimotuotteisiin, ja annettu ehdotus tulee kasvattamaan matkustajatuontia Baltian maista entisestään. Viron valtiovarainministeri on esittänyt Viron jo**

päätettyjen veronkorotusten perumista vähentyneiden verotulojen vuoksi. Lisäksi suomalaiset ovat suunnanneet ostosmatkansa enenevässä määrin Latviaan. **Alkoholiveron korotus myös heikentää panimoalan kilpailukykyä. Ennen kaikkea se tulee vaikuttamaan voimakkaasti panimoalan työllisyyteen ja vähentää tulevia investointeja.**

Alkoholin kokonaiskulutus laskee koko Euroopassa, myös Suomessa. Meillä kulutus laskee varsinkin nuorten keskuudessa. Lähihistoriassa tehdyillä lukuisilla veronkorotuksilla ei ole laskeneen alkoholin kulutuksen kanssa mitään tekemistä, vaan kyse on Terveystieteiden- ja hyvinvoinnin laitoksenkin mukaan megatrendistä. Vuonna 2004 tehty merkittävä alkoholiverojen laskukaan ei kääntänyt nuorison alkoholinkulutusta nousuun.

#### **ALKOHOLIVERON KOROTUKSEN KOHDENTAMINEN JA VAIKUTUS PIENPANIMO-OLUEN HINTAAN**

Pienpanimoliitto oudoksuu hallituksen esitystä veronkorotuksen kohdentamisesta mietoihin panimotuotteisiin. Joissakin perusteluissa pienpanimoiden suhteellista etua on käytetty välineenä alkoholiveron korottamiseksi. Pienpanimoliitto tyrmää tämän näkemyksen. Pienpanimo-oluet ovat yleisesti keskivertoa vahvempia ja näin ollen veronkorotus kohdistuu rankimmin juuri niihin.

Pienpanimo-oluet ovat lisäksi hintavia. Veronkorotuksen vaikutus kuluttajahintoihin tulee olemaan pienpanimo-oluiden kohdalla huomattavasti veronkorotusta suurempi. Kun pienpanimo myy oluensa alkoholiverollisena tukkuliikkeelle, lisää tukkuliike oluen hintaan katteensa. Tämän jälkeen vähittäiskauppa tai ravintola lisää hintaan vielä oman katteensa. Viimeiseksi hinnan päälle tulee arvonlisävero.

Näin ollen alkoholiveron korotuksen päälle tulee pienpanimoille, joilla ei luonnollisesti ole omaa valtakunnallista jakelumahdollisuutta, kaksinkertainen kate sekä arvonlisävero. Kuluttajalle hinnankorotus tulee siis olemaan todella merkittävä.

Pienpanimo-oluiden suhteellinen kilpailukyky viinasekoitteisiin eli ns. ”limuviinoihin” heikkenee epäsuhtaisesta veronkorotuksesta johtuen huomattavasti. Pienpanimoliitto näkee sekä laadukkaat pienpanimo-oluet että siiderit myös alkoholikulttuurillisin ja terveystieteellisin perustein parempina vaihtoehtoina kuin viinasekoitteet. Tästä syystä veronkorotuksen pitäisi mielestämme näkyä enemmän viinasekoitteissa, kuin kotimaisissa pienpanimo-oluissa tai -siidereissä

Väkevien alkoholijuomien verokanta on Suomessa yksi Euroopan alhaisimpia, mutta siitä huolimatta niiden veroa on tarkoitus nostaa muita alkoholijuomaryhmiä vähemmän -pienpanimoliitto näkee tämän varsin kyseenalaisena. Esimerkiksi Ruotsissa väkeviä alkoholijuomia verotetaan 2,5 kertaa enemmän kuin Suomessa.

#### **ALKOHOLILAIN KOKONAISUUDISTUS SEKÄ VERON KOROTUS TAPPAVAT SUOMALAISEN SIIDERIN**

Mietojen käymisteitse tehtyjen tuotteiden eli siiderien ja lonkeroiden verotusta on esityksen mukaan tarkoitus korottaa eniten, eli 15,4 %. Tämä linjaus on harkitsematon. Alkoholipoliittisen kokonaisuudistuksen ympärillä käyty keskustelu on pyörinyt erityisesti ”limuviinon” tuomien mahdollisten haittojen ympärillä.

Keskusteluissa on arvioitu, että nämä juomasekoitukset ovat mm. turmiollisia nuorisolle. Niitä on myös oletettu tulevan jatkossa merkittäviä määriä ulkomailta. Siitä huolimatta nyt ollaan kaikkein kovimmin rankaisemassa niitä juomaryhmiä, jotka tulevat kärsimään eniten mahdollisesta alkoholilain kokonaisuudistuksen tuomasta valmistusmenetelmärajotteiden poistosta.

Nyt ehdotettu veron korotus tulee lopettamaan suomalaisen siiderin ja käymisteitse tehdyn lonkeron valmistuksen lähes kokonaan, sillä verouudistus tulee kaventamaan näiden tuoteryhmien hintaeroa limuviinoihin ratkaisevasti.

On vaikea ymmärtää miksi hallituksen tavoite on vähentää panimoteollisuuden työpaikkoja, siirtää valmistusta ulkomaille, vähentää investointitarpeita sekä viedä pohja maailmalla voimakkaasti kasvavalta tuoteryhmältä eli siideriltä. Suomessa myydyt siiderit ja käymisteitse tehdyt lonkerot valmistetaan nyt lähes poikkeuksetta kotimaassa. Monimutkaisesta valmistusprosessista johtuen juomien valmistaminen käymisteitse vaatii merkittäviä työpanoksia. Tuotanto edellyttää myös investointeja käymiskapasiteettiin ja laitteistoihin.

Viinasekoitteiden raaka-aineena käytettävä väkiviina saadaan edullisimmin ulkomailta, eikä monimutkaisia valmistusprosesseja tai laiteinvestointeja tarvita. Panimoiden tuotantoprosessi yksinkertaistuu, kun valmistus on jatkossa pelkkää viinan ja aromien sekoittamista. Muutos on varmasti alan globaaleille toimijoille mieleen, sillä sen lisäksi, että niiden tuontimerkeille tulee lisämarkkinoita Suomesta, ne voivat myös keventää henkilöstörakennettaan ja yksinkertaistaa tuotantoaan.

Kahden meneillään olevan lakimuutoksen suurin häviö tulee siis olemaan suomalainen siideri. Siiderin jäädessä marginaalituotteeksi katoaa myös hyvässä kasvussa oleva pienpanimosiiderien markkina.

Niin sanotuilla pohjoismaisilla siidereillä on maailmalla erittäin suuri kysyntä. Siideri onkin lähes ainoa panimoalan tuoteryhmä, joka kasvaa kansainvälisesti. Tähän kysyntään ovat vastanneet etenkin ruotsalaiset yritykset, joiden valmistamaa siideriä löytyy lähes jokaisesta maailmankolkasta.

Ruotsalaiset ovat rakentaneet pohjoismaisesta siideristä yhden elintarvikevientinsä veturin. Suomalaisilla siidereillä olisi täysin samat mahdollisuudet ja ne pystyisivät hyötymään ruotsalaisten luomasta markkinasta. Suomalaisilla marjoilla maustetuissa siidereissä piilee valtava kansainvälinen potentiaali, jota muutamat pienpanimot suunnittelevat jo hyödyntävänsä.

Alkoholijuomien valmisteveron korotuspäätöksellä ollaan viemässä panimoilta mahdollisuus ja halu kehittää siidereitä kotimaan markkinoilla, mikä johtaa siihen, että Suomesta ei tulevaisuuden vientisiidereitä tule edes pienpanimoiden valmistamana, puhumattakaan suuremmasta mittakaavasta.

Samaan aikaan kun poliittiset päättäjät hehkuttavat, että alkoholituotteet ovat suomalaisen elintarvikeviennin kruununjalokiviä ja vetureita, ollaan valmiita tappamaan kokonainen tuoteryhmä, joka kasvaa maailmalla voimakkaaimmin.

Pienpanimoliitto toivoo, että sen näkökannat lausuttavassa asiassa huomioidaan sekä jäsenten kasvu- ja työllistämismahdollisuudet turvataan myös jatkossa.

Kunnioittaen

Mika Tuhkanen

Pienpanimoliiton puheenjohtaja